

PÁPA VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK EGYESÍTETT SZOCIÁLIS INTÉZMÉNYE

54.

ELŐTERJESZTÉS *a Képviselőtestület 2017. április 28-i ülésére*

Tárgy: Beszámoló az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról

Előadó: Szalainé Tihanyi Andrea intézményvezető

Bevezetés

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése alapján a települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31. napjáig átfogó értékelést készít. Az értékelést - települési önkormányzat esetén a képviselőtestület általi megtárgyalást követően - meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) **10. sz. melléklete** alapján a települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:

A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.

Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
- egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
- gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

- gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
- gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.

A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).

A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, dropprevenció stb.).

1. A település és a járás demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adatai

A Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatalának adatai alapján Pápa városban 2016. december 31. napján **30 931 fő rendelkezett lakóhellyel**, a **0-18 éves korú lakosok száma 5 460 fő**. 2016. évben a születések száma **371**.

A **pápai járás** lakossága **59 906 fő**, ebből 0-18 éves korú **9 920 fő**. 2016. évben a születések száma **616**.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

A Gyvt. meghatározza a gyermekek védelmének rendszerét. A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

2.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

Az ellátás célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzeté alapján jogosult ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre, - egyéb feltételek fennállása esetén - szüneti gyermekétkeztetésre, Erzsébet utalvány formájában nyújtandó természetbeni támogatásra, valamint a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmények (pl. szociálisan hátrányos helyzetű fiatalok felsőfokú tanulmányait elősegítő program) igénybevételére.

A gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az 1 főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének

- a) 140 %-át (39 900 forint) az egyedülálló szülő, a tartósan beteg, illetve fogyatékos gyermek, valamint a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató 23. életévét be nem töltött, illetve a felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanuló 25. életévét be nem töltött fiatal felnőtt esetében, illetve
- b) 130 %-át (37 050 forint) az a) pontban felsoroltak alá nem tartozó esetekben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során, a vagyon egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban nem haladja meg külön – külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 20-szorosát (570 000 forint), együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 70-szeresét (1 995 000 forint).

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását a szülő vagy más törvényes képviselő, illetve nagykorú jogosult, a lakcím szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál kérheti. A gyámhatóság (jegyző) a feltételek fennállása esetén 1 év időtartamra állapítja meg a jogosultságot.

2016. december 31-én a jogosultak száma 772 fő volt, amely 406 családot érintett. Természetbeni támogatásban 2016. augusztusában 874 fő, míg 2016. novemberében 798 fő részesült. Az Erzsébet utalvány formájában biztosított támogatás esetenkénti összege **5 800 forint/fő**, összesen **9 967 600 forint** volt, melyet a központi költségvetés biztosított. Elutasított kérelem nem volt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített gyermekek 32 %-a a 0-6, 45 %-a a 7-14, 19 %-a a 15-18, 4 %-a a 19-25 éves korosztályhoz tartozik.

2.2. Rendkívüli települési támogatás

Pápa Város Önkormányzata Képviselőtestületének a pénzbeli és természetben nyújtott szociális, valamint a gyermekek és a fiatal felnőttek rászorultságára tekintettel nyújtható ellátásokról és az ezzel kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 5/2015. (II.27.) számú önkormányzati rendelete alapján (továbbiakban önkormányzati rendelet) a polgármester rendkívüli települési támogatást biztosított azon gyermekek, családok részére, akik létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerültek, időszakosan, vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdenek. A rendelet az 1 főre jutó jövedelmi értékhatárt a gyermeket egyedül nevelő szülő vagy törvényes képviselő esetén 48 500 forintban, míg család esetében 44 200 forintban határozta meg.

A 2016. december 31. napjáig 468 (gyermeket nevelő) család 1135 esetben, és 475 (gyermeket nem nevelő) család 1287 esetben részesült támogatásban. A támogatásra felhasznált összeg összesen 25 070 250 forint volt. Kérelmet nem kellett elutasítani.

2.3. Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások

2.3.1. Tankönyvtámogatás

Az önkormányzat rendelete alapján a polgármester gyermekenként 10.000 forint tankönyvtámogatást állapít meg annak a kérelmezőnek, aki általános vagy középiskolai nappali rendszerű oktatásban részt vevő gyermek tartásáról saját háztartásában gondoskodik feltéve, hogy a gyermeket egyedül neveli és a család egy főre jutó jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 160 %-át (2016. évben 45 600 forint), vagy családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 145 %-át (2016. évben 41.325 forint). Nem állapítható meg tankönyvtámogatás annak a kérelmezőnek, akinek a gyermeke más jogcímen normatív kedvezményben részesült. A kérelmet minden év október 31-ig lehet benyújtani, a határidő elmulasztása jogvesztő.

Tankönyvtámogatásban 2016. évben 3 fő részesült, elutasított kérelem nem volt.

2.3.2. Gyermekétkeztetési kedvezmény

Az önkormányzati rendelet alapján **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben** részesülő, középfokú oktatási intézmény nappali rendszerű oktatásban résztvevő gyermek esetén a gyermekétkeztetésért fizetendő térítési díj 50 %-át az önkormányzat átvállalja.

2016. évben 27 fő részesült 50%-os gyermekétkeztetési kedvezményben.

2.3.3. Szünidei gyermekétkeztetés

A Gyvt. és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet alapján szünidei gyermekétkeztetés keretében ingyenes ebédet kell biztosítani a szülő, törvényes képviselő kérelmére. Az ingyenes szünidei gyermekétkeztetést **a tavaszi szünidőben 13, a nyári szünetben 8 gyermek vette igénybe.**

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A Gyvt. értelmében a személyes gondoskodást nyújtó alapellátásoknak hozzá kell járulniuk a gyermek testi-, értelmi-, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez.

3.1. Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás

A Gyvt. előírja, hogy **2016. január 1-től a gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítéssel egy szolgáltató – a család és gyermekjóléti szolgálat - keretében működtethető.**

A járásszékhely település lakosságától függetlenül **köteles család- és gyermekjóléti központot működtetni.** A járásszékhely településen működő központ ellátási területe a járás lakosságára terjed ki.

Család- és gyermekjóléti központnak az a járásszékhely településen működő család- és gyermekjóléti szolgálat minősül, amely önálló intézményként, illetve **szervezeti és szakmai szempontból önálló intézményegységként működik.**

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, valamint más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítésével látja el.

2016. január 1-től - a törvény által előírt szervezeti változást követően – az Egyesített Szociális Intézmény Család- és Gyermekjóléti Központját **két szervezeti egység** alkotja: a **Család- és Gyermekjóléti Szolgálat**, valamint a **Család- és Gyermekjóléti Központ hatósági csoportja.**

A központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálatának **családsegítői** látják el a családsegítést és a gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat Pápa város közigazgatási területén. A központ hatósági csoportjának **esetmenedzserei** hatósági eljárásokhoz kapcsolódó tevékenységet végeznek, speciális szolgáltatásokat biztosítanak, valamint gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat látnak el a pápai járás területén.

A központnál foglalkoztatott dolgozók képzése megfelel a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM. rendeletben, és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM. rendeletben foglaltaknak.

A szolgáltatás határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik. A feladatokat a szolgálat esetében 9 családsegítő, a hatósági csoport esetében 10 esetmenedzser, valamint az intézményegységet tekintve 3 szociális asszisztens látja el.

3.1.1. Család- és Gyermekjóléti Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

A **Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítőinek** feladata **Pápa város területén** a gyermekek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működtetése. A gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal összehangolva szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatok ellátása.

A **családsegítő szolgáltatás célja**, hogy a segítségre szoruló ügyfelek önmaguk legyenek képesek életük továbbvitelére, nehézségeik megoldására.

A segítő szolgáltatás keretében a szociális és mentálhigiénés problémák kezelése, a juttatásokhoz, ellátásokhoz való hozzáférés, krízishelyzet kezelés és lehetőség szerint az ilyen helyzetekhez vezető okok megelőzése, a meglévő életvezetési képesség megőrzése jelenti a családgondozást.

A **gyermekjóléti szolgáltatás** olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A 2016. évi forgalmi adatok alapján a szolgálat **3300 igénybe vevővel** állt kapcsolatban.

Az ügyfelek körében gyakori az egyszeri, eseti segítségnyújtás, mely leggyakrabban az alábbi okok miatt valósul meg

- anyagi jellegű problémák,
- foglalkoztatással kapcsolatos problémák (munkanélküliség),
- információkérés. ügyintézésben segítségkérés és
- mentális problémák.

A gyermekek veszélyeztetettségének okai:

Az igénybe vevők körében leggyakrabban előforduló problématispusok az előfordulások száma szerint csökkenő sorrendben:

- életviteli
- gyermeknevelési
- anyagi (megélhetési és lakhatással összefüggő)
- elhanyagolás
- családi- kapcsolati konfliktus
- magatartászavar, teljesítményzavar
- családon belüli bántalmazás.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységének adatai 2016. évben

Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma:	314	fő
Családok száma	233	
Információnyújtás	6812	alkalom
Segítő beszélgetés	2517	alkalom
Tanácsadás	1772	alkalom
Segítségnyújtás ügyintézéshez	1075	alkalom
Kríziskezelés	348	alkalom
Szociális segítő tevékenység	4768	alkalom
Családlátogatás	2890	alkalom
Környezettanulmány készítése	233	alkalom
Részvétel esetkonferencián	56	alkalom
Adományközvetítés	3439	alkalom
Esetmegbeszélés	1872	alkalom
Egyéb tevékenység	307	alkalom

A szolgáltatás szervezete a városban az **adománykezelés**. 2016-ban a **schwetzingeni Vöröskereszt** ruhaadománnyal, a **Teuton Lovagrend** bébiéttel támogatta a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatot. Az adományokból **548 fő** részesült a **ruházat, cipőt**, tartalmazó természetbeni juttatásban. A **Lovagrend által felajánlott bébiételeket 1938 gyermek** részére juttatta el a szolgálat. Krízis segítyt **172 esetben, 171 140 forint** értékben nyújtott az intézmény, melyet elsősorban **élelmiszerre, utaztatásra, iratpótlásra, gyógyszerre** fordítottak az igénybe vevők. A **tűzifa krízist 51fő, 76 500 forint** értékben vette igénybe.

Csillagpont és Csillagház – Cserhaj Szolgáltatóház

A TÁMOP–5.3.6-11/1-2012-0058. számú „Komplex humán szolgáltatások fejlesztése Pápa város szegregátumi településrészén” című pályázati program lezárását követően a fenntartási időszakban a Rigó lakótelepen kialakított **Csillagpont és Csillagház – Cserhaj Szolgáltatóház** működtetése 2016 januártól a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladata.

A közösségi ház működtetését 1 fő szakirányú diplomával rendelkező családsegítő látja el, teljes munkaidőben. A szolgáltatóház tisztálkodási, mosási, internetezési, közösségi programok kivitelezésére biztosít lehetőséget a telepen élők részére. A gyermekek és a felnőttek is gyakran pingpongoznak, a családsegítő által tartott/szervezett ismeretterjesztő előadásokat szívesen hallgatják.

A tananyag elsajátításában a magántanulók részére naponta rendszeresen, valamint igény esetén alkalmanként az ott dolgozó kolléga nyújt segítséget. A Csillagház működésének céljai közt hangsúlyos szerepet kap a társadalmi konvenciókhoz való igazodás, a szocializációs hátrányok csökkentése, a helyes értékrend, viselkedési szabályok elsajátítása, a társadalmi integráció segítése.

A programok lebonyolításában alkalmanként a családsegítők és az esetenedzserek is részt vesznek, kapcsolatot tartanak a telepen élőkkel. Az év során 20 alkalommal szervezett játszóház, valamint az ünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódó rendezvények zajlottak, melyek szervezésében és lebonyolításában esetenként a Pápa Városi Cigány Nemzetiségi Önkormányzat is részt vett.

Szabadidős programok

A Gyvt. előírja a gyermekjóléti szolgálatok számára **szabadidős programok** szervezését, valamint preventív jelleggel a nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadást, hogy ezzel is enyhítse a családban jelentkező hiányosságokat, nevelési problémákat. Tapasztalatunk szerint a szociálisan marginális helyzetű családoknak a program szervezése nehézséget okozna, a szülők esetleg nem látják be ezek fontosságát.

A **SZ.I.K.R.A. Klub** a gyermekjóléti szolgálat által működtetett olyan közösség, melynek tagjai a gyermekjóléti szolgálat és a családsegítés látókörébe került gyermekeket fogja össze. A szolgálat **2016-ban 9 alkalommal** szervezett programot a klub tagjai részére. A programok között szerepeltek kézműves foglalkozások, színházi előadások, részvétel városi programon, uszodalátogatás, korcsolyázás, nyári tábor, közlekedésbiztonsággal kapcsolatos program.

2016. évben a Jókai Mór Művelődési és Szabadidő Központ a sportcsarnokban biztosított helyszínt a **nyári napközis tábornak**, melyen 24 fő vett részt. A vegyes életkorú és nemű résztvevőkre tekintettel a családsegítők olyan programokat igyekeztek biztosítani, melyek valamennyi résztvevő számára hasznos és érdekes elfoglaltságot nyújtottak: pl. víztorony látogatás, Ganna-Döbrönte kirándulás, Perutz Stadion látogatása, sport program az edzővel, Gungl lovarda – lovaglás, ismerkedés a rendőri munkával, játékos feladatok pl. KRESZ-totó keretében, prevencióss célzattal interaktív foglalkozás a vasúton közlekedés témakörében, valamint a helyi Tűzoltóság meglátogatása.

Kábítószerügyi Egyeztető Fórum

A városban a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum 2001 októberében alakult. Jelenleg 17 szervezet képviselteti magát a fórum munkájában, melyet a gyermekjóléti szolgálat koordinál, tekintettel arra, hogy tevékenysége, prevencióss munkája nagymértékben összefonódik a helyi fórum célkitűzéseivel. A szolgálat prevencióss eszközként működtet egy szabadidő hasznos eltöltésére, ismeretek átadására, közösségi élményszerzésére szolgáló csoportot. A helyi fórum munkájában több oktatási intézmény ifjúságvédelmi felelőse is részt vállal, tagként tevékenykedik, ezáltal ismertek előttük a KEF célkitűzései. Az ifjúságvédelmi felelősök prevencióss tevékenységet folytatva közvetítik a fórum célkitűzéseit a tanulók felé.

A KEF jelenlegi szakmai összetételét tekintve elmondható, hogy minden olyan intézmény, szolgáltató, civil szervezet képviselteti magát, mely az intézmény célját tekintve érintett a kábítószer-fogyasztás csökkentésében.

Ezzel kialakult annak a lehetősége, hogy az egyes területeken észlelt problémák megoldásában az érdekeltek közvetlenül információkat cseréljenek, a rászorulókat a hatékony ellátási formák felé irányítsák.

Pápa város – 2014-2020 időszakra vonatkozó – drogstratégiájának célkitűzései, szempontjai és a hozzá kapcsolódó cselekvési terv megegyezik a KEF működésének céljaival. A cselekvési terv kidolgozásában a nemzeti stratégia mellett a városi komplex kutatás, a város szolgáltatástervezési koncepciója és a helyi esélyegyenlőségi program dokumentumai adták a főbb irányt. A 2016. évben a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum a KAB-KEF-15-A-22300 azonosítószámú pályázat támogatásával működött. Tagjai az év során 6 alkalommal ülészttek.

A szórakozóhelyek ellenőrzése a Rendőrkapitányság munkatársaival és társhatóságaival közösen történt. Az éjszakai ellenőrzésen munkaköréből adódóan több KEF tag is közreműködött.

3.1.2 Család- és Gyermekjóléti Központ (hatósági csoport)

A Család- és Gyermekjóléti Központ hatósági ügyekben illetékes eszmenedzscereinek feladata a szolgálat általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló, egyéni és csoportos speciális szolgáltatások, programok nyújtása, valamint a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermek védelmére irányuló tevékenység. A 2016. évi forgalmi adatok alapján a központ hatósági csoportja **985 igénybe vevővel** állt kapcsolatban.

Hatósági intézkedés nyomán gondozott kiskorúak száma

Védelembe vétel	287 fő
Megelőző pártfogás	11 fő
Ideiglenes hatályú elhelyezés	11 fő
Nevelésbe vétel	175 fő
Családba fogadás	54 fő
Harmadik személynél történő elhelyezés	10 fő
A gyermek gondozási helyének megváltoztatása	5 fő
A gyermek után járó családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása	15 fő
Érintett családok száma:	342
Összesen:	568 fő

A Család- és Gyermekjóléti Központ (hatósági csoport) által nyújtott speciális tevékenységek a pápai járás területén

- A **gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat** célja a család- és gyermekjóléti központ nyitvatartási idején kívül felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása.
- A **kapcsolattartási ügyelet** biztosítja a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges helyszínt, a központ nyitva tartási idején túl is.
- Az **utcai szociális munka** feladata a magatartásával testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermek segítése, a gyermekek beilleszkedését, szabadidejének hasznos eltöltését segítő programok szervezése.

- A **kórházi szociális munka** feladata a válsághelyzetben lévő anya és gyermekének segítése, bántalmazás esetén az előírt intézkedések megtétele, valamint együttműködés a kórház pszichiátriai és a rehabilitációt végző osztályával. A Gróf Esterházy Kórház és Rendelőintézeti Szakrendelő és a Család- és Gyermekjóléti Központ együttműködési megállapodás alapján látja el ezt a feladatot.
- A **jogi tájékoztatás nyújtását** - az igényekhez igazodva - 1 fő jogász biztosítja.
- A **pszichológiai tanácsadást** heti öt napon két pszichológus nyújtja. A szolgáltatás iránti igény folyamatosan nő. A szolgáltatás bővítése a szakemberhiány miatt problémát jelent. A **tanácsadás főbb területei:** a magatartás és beilleszkedési zavarok, konfliktuskezelés, pszichés terhelések oldása, motiváltság ébresztés, depresszív tünetenyhítés, szenvedélybetegségek, munkanélküliség, anyagi problémák, kilátástalanság, párkapcsolati krízisek kezelése, megelőzése stb.

Fontos, hogy ez az ügyfelek számára **ingyenes**, hiszen egyre korlátozottabb azon intézmények száma, ahol térítésmentesen juthatnak a szolgáltatáshoz a rászorulóknak.

- A **családterápiát, családkonzultációt** pszichológusaink látják el.
- A **mediáció** lehetősége is biztosított az igénybe vevők részére. A szolgáltatás még szinte ismeretlen, ezért kollégáink minden esetben tájékoztatást nyújtanak az érintettek részére, felajánlva az igénybevétel lehetőségét.

Speciális szolgáltatások keretein belül végzett tevékenységek száma

– Kapcsolattartási ügyelet	45
– Utcái szociális munka	3
– Készenléti szolgálat	33
– Jogi segítségnyújtás	92
– Pszichológiai tanácsadás	559
– Mediáció	1
– Összesen:	733

A Család- és Gyermekjóléti Központ (hatósági csoport) tevékenységének adatai 2016. évben a pápai járás területén

A forgalmi naplóba bejegyzett intézkedések főbb irányszámai (halmozott adat)

– Részvétel esetkonferencián	378
– Részvétel tárgyaláson	279
– Családlátogatás	2315
– Szociális segítő tevékenység	3179
– Környezettanulmány készítése	254
– Egyéb tevékenység	3868

Szupervízió

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 7.§ e) pontja szerint a családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást végzők számára szupervíziót kell biztosítani. A Család- és Gyermekjóléti Központ valamennyi dolgozójának részére havi rendszerességgel biztosított a szupervízió lehetősége, s azt minden esetben maximálisan kihasználják az érintettek.

Veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer

A Gyvt. 17. §-a és a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 64. § (2) bekezdése szerinti, a gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő rendszer működtetése körében a család és gyermekjóléti szolgálat

- figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi, vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét,
- a jelzésre köteles szerveket felhívja jelzési kötelezettségük írásban – krízishelyzet esetén utólagosan – történő teljesítésére, veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra,
- tájékoztatja a jelzőrendszerben résztvevő további szervezeteket és az ellátási területén élő személyeket a veszélyeztetettség jelzésének lehetőségéről,
- fogadja a beérkezett jelzéseket, felkeresi az érintett személyt, illetve családot, és a szolgáltatásairól tájékoztatást ad,
- a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának, megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében,
- a beérkezett jelzésekről heti rendszerességgel jelentést készít a központ számára,
- éves szakmai tanácskozást tart és éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít,
- a jelzőrendszer tagjainak képviselői között előre meghatározott témakörben, évente legalább hat alkalommal szakmaközi megbeszélést szervez,
- minden év március 31-ig éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít,
- minden év február 28-ig szakmai tanácskozást szervez

A Gyvt. 39.§ (3) bekezdése alapján a gyermekvédelmi jelzőrendszer megszervezése, működtetése, koordinálása - **települési szinten** – a család- és gyermekjóléti szolgálat feladata. A Család- és Gyermekjóléti Központ (hatósági csoport) a jelzőrendszer **járási szintű koordinálása** körében

- koordinálja a járás területén működő jelzőrendszerek munkáját,
- szakmai támogatást nyújt a szakmaközi megbeszélések, az éves szakmai tanácskozás szervezéséhez, valamint a jelzőrendszeri intézkedési tervek készítéséhez és összehangolásához,
- a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat megkeresésére segítséget nyújt, szükség esetén intézkedik,
- kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

A járási jelzőrendszeri tanácsadó a szolgálatok által a beérkező jelzésekről készített heti jelentéseket folyamatosan gyűjti, összesíti, elemzi. Amennyiben úgy tapasztalja, hogy a jelzésre nem adekvát intézkedés történt, azonnal szakmai támogatást nyújt a szolgálat számára.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat(ok) és a Család- és Gyermekjóléti Központ szorosan együttműködik, ami a jelzőrendszer kiépítése és működtetése, a beérkezett jelzések kezelése, az esetkonferenciák, esetmegbeszélések, szakmaközi megbeszélések, éves szakmai tanácskozás megszervezése és lebonyolítása során valósul meg.

Összefoglaló a jelzőrendszeri tagok adatszolgáltatásai nyomán

A gyermekjóléti szolgálat átfogóan értékeli a jelzőrendszer éves tevékenységét, valamint áttekinti a gyermekjóléti alapellátás valamennyi formáját. Az értékelés elkészítéséhez információszolgáltatásra kéri fel a jelzőrendszer Gyvt. 17. §-ában által kötelezett tagjait.

Pápa város tekintetében 58 jelzőrendszeri tagot kértünk fel a 2016. évi gyermekvédelmi tevékenység értékeléséhez szükséges adatszolgáltatásra, előre kidolgozott, egységes szempontsor alapján készített kérdőív formájában. Az értékeléshez felhasználtuk a védőnők által elküldött, 10 körzetet érintő tájékoztatást is.

Az **58 kiküldött kérdőív**ből **46 érkezett vissza**. Sajnos az előző évekhez hasonlóan a beérkezett tájékoztatók között vannak hiányosan, felületesen elkészített, számszakilag pontatlanul kitöltött adatlapok is.

2016-ban a gyermekek **óvodai** ellátása során legsúlyosabb problémaként a magatartászavart azonosították.

Az **iskolákban** a 2013/14-es tanévtől nem kötelező gyermek- és ifjúságvédelmi felelős foglalkoztatása. Tekintve, hogy a jelzőrendszer működésének javítása, az ifjúság védelme, a halmozódó, sokasodó problémák orvoslása egyre hangsúlyosabb, sürgetőbb feladat, az **önálló munkakörben** foglalkoztatott gyermekvédelmi felelősökre nagy szükség lenne.

A **középfokú oktatási intézmények** közül a gimnáziumokban az igazolatlanul hiányzó diákok száma alacsony.

A két szakképző intézményben az előző évekhez hasonlóan sok az igazolatlan hiányzás, ugyanakkor megfigyelhető, hogy a diákok figyelemmel kísérik a hiányzások óraszámát. Ügyelnek arra, hogy a 30 mulasztott órát ne lépjék túl, mivel az, ha a kötelező tankötelezettségi kort betöltötték, akár a tanulói jogviszony megszüntetésével is járhat. Az igazolatlan mulasztások következményei – az 50 órát meghaladó hiányzás esetén automatikus védelembé vételi eljárás – is visszatartó erőt jelentenek.

A motiválatlan gyermekek azon elhatározásán, hogy a tankötelezettségi korhatár betöltése után nem kívánnak iskolába járni, szinte lehetetlen változtatni. Az iskola nem képes orvosolni a szocializációs problémákat, a család sok esetben nem tudja segíteni a gyermeket a tanulásban.

A tankötelezettség korhatárának 16 évre csökkentésével a gyermekek egyre kisebb számban szereznek szakmát, munka és hasznos tevékenység nélkül maradnak, növelve ezzel a devianciák előfordulásának esélyét.

A **védőnők** a városban 2016. december 31-én **143 várandós anyát** gondoztak. Közülük 11 fő igényelt fokozott gondozást, **7 fő volt kiskorú** (a vizsgált évben összesen 12 fő).

A védőnői munka során a családlátogatások alkalmával tapasztalt problémák elsősorban szociokulturális hátrányos helyzetből adódtak, illetve anyagi természetűek voltak.

Sok visszajelzés számol be a lakókörnyezet és a személyi higiéné elhanyagoltságáról, az ingerszegény környezetről, a gyermekekkel közös térben tartózkodó dohányzó szülőkről, a felelősségteljes családtervezés hiányáról. A szükséges fogamzásgátlás elmaradásának hátterében szinte minden esetben anyagi okok húzódnak meg.

Az idei évben **5 házi orvos**, közülük egy **házi gyermekorvos** küldte vissza adatlapunkat. Bár az adatszolgáltatás nem mondható sikeresnek, az elmúlt évekhez viszonyítva mégis javult. A napi munkavégzés során a házi gyermekorvosok igyekeztek megadni a szükséges információkat az ellátott gyermekekkel kapcsolatban, amennyiben a Család- és Gyermejjóléti Központ adatlapon ezt kérte.

Tapasztalataink alapján elmondható, hogy a szülők és a gyermekek, indokolatlanul próbálnak orvosi igazoláshoz jutni, ezek aránya - a tájékoztatást nyújtó praxisban - elérte a 20%-ot.

3.2. Gyermek napközbeni ellátása

A családban nevelkedő, a szülők munkavégzése, betegsége vagy egyéb ok miatt ellátatlan gyermek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, étkeztetését, nevelését napközbeni ellátás keretében kell biztosítani.

Pápán az önkormányzat fenntartásában 3 bölcsőde működik, melyek a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását, nevelését biztosítják. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

A **Fenyveserdő Bölcsőde, a Napsugár Bölcsőde, a Bóbita Bölcsőde** az elmúlt évben **327 gyermeket** gondozott (halmozott adat), az intézmények kihasználtsága 94-98 %-os.

Az **óvoda** egész napos ellátást és felügyeletet nyújt. Pápa Város Önkormányzata 10 óvodát működtet, egyet pedig a Veszprémi Érsekség. Az adatot szolgáltató intézményekbe járó gyermekek száma 997 fő. Ebből a sajátos nevelési igényű gyermek 12 fő. Az önkormányzati fenntartású óvodák férőhely száma 920 fő, férőhely kihasználtsága 96 %-os, a Szent Anna óvoda férőhelyszáma 100 fő, kihasználtsága 117%-os.

A 6-16 éves korosztály számára az ellátást az iskolák a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény és végrehajtási rendeleteiben foglaltak alapján biztosítják.

3.3. Gyermek átmeneti gondozása

A gyermekek átmeneti gondozása keretében a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, lakhatásáról kell gondoskodni.

A gyermekek átmeneti gondozása az alapjául szolgáló ok fennállásáig, de legfeljebb 12 hónapig tart. Az Önkormányzat a gyermekek és családok átmeneti gondozását a Pápai Sarokkő Baptista Gyülekezettel, mint egyházi jogi személlyel kötött ellátási szerződés útján biztosítja, 14 férőhelyen.

2016. évben 38 család, 92 gyermek részesült átmeneti gondozásban. Közülük 73 gyermek alapellátásban míg 19 gyermek védelembe vétellel volt érintett. Az ellátásból kikerült személyek sorsa vagy rendeződött, vagy másik anyaoththonba költöztek.

A Családok Átmeneti Otthona által biztosított szolgáltatás iránti igény folyamatos, így a kigondozást követően felszabaduló férőhely szinte azonnal elfoglalásra kerül.

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása

A **Fenyveserdő Bölcsődében** 2016. évben a Veszprém Megyei Kormányhivatal hatósági ellenőrzés során ellenőrizte a személyi, tárgyi feltételeket, a nyilvántartások vezetését, majd későbbi időpontban szakmai ellenőrzést tartott. Az ellenőrzések szabálytalanságot nem tártak fel.

A **Pápai Városi Óvodák** tagintézményeiben, a **Napsugár Bölcsődében**, a **Bóbita Bölcsődében**, valamint **Család- és Gyermekjóléti Központban** az elmúlt év során nem volt ellenőrzés.

A megelőző évekhez viszonyítva a jelzőrendszer működése az elmúlt évben aktívabb volt. A 2016. január 1-től módosuló jogszabályok, a májusban megjelent – és minden Gyvt.ben meghatározott jelzőrendszeri tagra kötelező érvényű – protokollok pontosították, konkretizálták a jelzőrendszeri tagok feladatait, az együttműködés kereteit.

A veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer hatékonyságának javítása érdekében a Család- és Gyermekjóléti Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálatának települési jelzőrendszeri felelőse és a járási jelzőrendszeri tanácsadó az elmúlt év során nyolc alkalommal tartott előadásokat, interaktív tájékoztatókat a város intézményeiben, rendezvényeken, értekezleteken. Tapasztalataink szerint a megkezdett munkát folytatva további kiemelt erőfeszítésekre van szükség annak érdekében, hogy az együttműködés kereteit, formáit, módját pontosítsuk, a jelzőrendszer működésének hatékonyságát folyamatosan tovább javítsuk. Szükség van a szakmák közötti a fogalomhasználat egységesítésére, az információáramlás javítására, valamint a tevékenység folyamatos összehangolására.

A jelzőrendszeri tagok adatszolgáltatásainak tartalmát vizsgálva megállapítható, hogy 2012-ben a feltárt problémák legfőbb indokaként anyagi okokat jelöltek meg. 2013-ban a szociokulturális hátránnyal küzdők száma is emelkedett. 2014-ben szembetűnő az igazolatlan mulasztások számának kiugró növekedése, elsősorban a szakképző intézményekben. 2015-2016-ban egyre erőteljesebben jelentkeznek magatartási-, beilleszkedési és teljesítményzavarok a gyermekeknél. Magas a bukások, osztályismétlések száma és a tankötelezettségi kor betöltésével a tanulmányok idő előtti befejezése.

A szolgálat a jelzőrendszer működtetésével, a gyermekek érdekeit szem előtt tartva, a tagok egymás közötti szoros együttműködésével, folyamatos információcseréjével, család egységének fontosságát szem előtt tartva foglalkozik a problémás családokkal. A beavatkozás mértékének arányban kell lennie a veszélyeztettség mértékével. Az adatokat szolgáltató tagok mindannyian megfogalmazták, mennyire fontosak a személyes találkozások során kialakított bizalmi kapcsolatok, amelyek kiépítése után lehetséges a család harmonikus működésének helyreállítása. Ugyanakkor kevés eszköz és forrás áll rendelkezésre ahhoz, hogy a szociokulturális hátrányok leküzdését a szociális munkások megfelelő eredménnyel segíteni tudják. A hátrányos helyzetű gyermekek szocializációs hátrányait az iskola nem tudja megfelelően egyensúlyba hozni, az aluliskolázott szülők gyermekeiket az oktatás tekintetében nem tudják segíteni. Szinte alig akad olyan eset, ahol csak és kizárólag egy veszélyeztető tényező van jelen.

A Gyvt. kötelezővé teszi az észlelő és jelzőrendszeri tagok számára veszélyeztettség esetén a gyermekjóléti szolgálat írásban történő megkeresését. A jogszabályi előírások betartásának eredményeképpen **a szolgálatokhoz (Pápa viszonylatában) 250, (a járás területéről) 421 a központhoz (a járás területéről) 118 jelzés és esetészlelő lap érkezett.** A jelzések alapján **három fő problémakört** lehet kiemelni: 1. anyagi, megélhetési problémákat, 2. a diszfunkcióval működő családokat, 3. szocializációs problémákat, viselkedészavart,

A vizsgált időszakban a jelzőrendszeri tagok és a gyermekjóléti szolgálat tapasztalatai szerint a gyermekek társadalmi normákat sértő, deviáns megnyilvánulásainak főbb okai a következők:

- szülők hiányos szocializációja miatt a családban kialakult problémák,
- a család diszfunkcionális működése,
- a család szociokulturális háttere,
- az anómia megjelenése,
- a tankötelezettség korhatárának változása,
- tankötelezettség teljesítésének megszegése.

5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciós elképzelések)

- A fentiekben ismertetett ellátások és szolgáltatások biztosítása, az igényeknek megfelelő bővítése és az e területen tevékenykedő állami és civil szervezetekkel és személyekkel való együttműködés erősítése. Kiemelt figyelmet kell fordítani az önkéntesek bevonására is.
- A Pápai Rendőrkapitánysággal meglévő jó és még szorosabb együttműködés, mely az iskolai hiányzások és a csellengő fiatalok számának csökkentését, a fiatalkorúak körében emelkedést mutató szerhasználat visszaszorítását és a normakövető magatartást célozza.
- A pályázati lehetőségek szélesebb körű kiaknázása a hátrányos helyzetű gyermekek és családok támogatása érdekében.
- Szociálpolitikai intézkedések a szegénység, a hátrányos helyzetben levők helyzetének javítására.

6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

Pápa Város Önkormányzata Bűnmegelőzési Stratégiájában rögzítésre kerültek a helyi önkormányzat, a rendőrség, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatást ellátó személyek és intézmények, oktatási intézmények, az ügyészség és a civilszervezetek feladatai, a bűnelkövetővé válás elkerülése érdekében.

A 13 fős bizottság a közbiztonsággal összefüggő feladatok ellátását segítette, figyelmet fordított arra, hogy a bűnmegelőzésben szerepet játszó hatóságok és szervek közötti kapcsolatok tovább erősödjenek. Ezen célok realizálását szolgálták az éves beszámolók, jelentések, az azok megvitatását követő közös információcserék.

2016. évben a **Pápai Rendőrkapitányság** jelzőrendszeri beszámolója szerint **közlekedési szabálysértés miatt 41 fiatalkorút** (14-18 év), **1 gyermekkorút** marasztaltak el.

Tulajdon elleni szabálysértés miatt 15 fiatalkorú és 11 gyermekkorú eljárás alá vont személlyel szemben intézkedett a rendőrség. **Bűncselekményeket 56 fiatalkorú követett el.**

Kiskorú veszélyeztetése miatt 22 esetben indítottak eljárást.

Az igazságügyi szakértői vélemények alapján megállapítható, hogy térségünkben a kábítószerek közül az **amfetamin, a metamfetamin és a cannabis fogyasztása jellemző**, az ún. „kemény drogok” fogyasztására **nem derült fény.**

A Pápai Járási Közbiztonsági Egyeztető Fórum keretén belül 2013 őszén alakult meg a **gyermek- és ifjúságvédelmi munkacsoport**. A konzultatív testület fő célja a fiatalkorúak védelmében végzett munka összehangolása, az együttműködést nehezítő körülmények kiküszöbölése, a folyamatos információcsere és az aktuális problémák gyors, hatékony megoldása.

A munkacsoport tagjai között információcsere, valamint a kidolgozott munkaterv mentén történő együttműködés nagyban elősegítheti a fiatalok védelmében végzett ifjúságvédelmi tevékenységet.

A bűnmegelőzésben, prevenciós munkában végzett feladatok

- **Az iskola rendőre programhoz** a városban működő valamennyi általános és középiskola csatlakozott.
- **DADA oktatást a 2016/17-es tanévben 3** általános iskola 5 osztályában folytatnak Pápán és Nemesgörzsönyben.
- A 2013/14-es tanévtől **iskolai bűnmegelőzési tanácsadó** tevékenykedik **három pápai középiskolában**. Jelen tanévben a Türr István Gimnáziumban, az Acsády Ignác Szakképző Iskolában és a Batthyány Lajos Élelmiszeripari és Mezőgazdasági Szakképző Iskolában van jelen a programmal a pápai rendőrség.
- **A Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ Pápán található lakásotthonait** havi rendszerességgel felkeresi az iskolai bűnmegelőzési tanácsadó, és bűnmegelőzési, áldozatvédelmi tanácsokkal látja el az ott lakó fiatalokat és nevelőket.
- **A 6 pápai középiskola mindegyikében**, ezen belül az iskolai bűnmegelőzési tanácsadói programba bevont három középiskola valamennyi osztályában drog prevenciós előadásokat tartottak. Mind a legális mind az illegális drog-fogyasztók életkora folyamatos csökkenést mutat, ezért felkeresték az **általános iskolákat is**.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drog-prevenció stb.)

A gyermekek szabadidős programjának szervezését (sportolási lehetőségek, szakkörök, felzárkóztató foglalkozások, napközi otthon) a köznevelési, közoktatási intézményeken kívül a közművelődési intézmények (Jókai Mór Művelődési és Szabadidő Központ, Jókai Mór Városi Könyvtár) és a Sportegyesületek látják el, továbbá jelentős szerepet tölt be a feladat ellátásában a Kópé-Vár, a Máltai Ifjúsági Centrum és a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Magyar Egyesületének Pápai Irodája.

A fentiekben ismertetett ellátások és szolgáltatások biztosítása, az igényeknek megfelelő bővítése és az e területen tevékenykedő állami és civilszervezetek és személyek együttműködésének mind magasabb szinten történő megvalósítása a jövőben is fontos helyet foglal el az önkormányzat és intézményei feladatainak ellátásában.

Kérem a Tisztelt Képviselőtestületet, hogy a beszámolót megtárgyalni és elfogadni szíveskedjen.

Összeállította: Salamon Judit Család- és Gyermekjóléti Központ vezető

Pápa, 2016. április 18.

Szalainé Tihanyi Andrea
intézményvezető

